

PLATU 25 PLAYBOOK

Boğaziçi Üniversitesi
DENİZCİLİK VE YELKEN KULÜBÜ

3* YELKENCİ MAKALESİ

YASİN ATİK

MART 2021

İçindekiler

1. Donatma	3
2. Orsa Oturma Düzeni.....	3
3. Orsa Kolu	4
4. Orsa Şamandırasına Yaklaşırken.....	4
5. Off-set Şamandırasına Yaklaşma ve Dönüş.....	5
6. Kavança.....	6
7. Pupa Şamandırasına Yaklaşırken	6
7.1 Rüzgar Altından Balon İndirme.....	7
7.2 Gybe Down.....	8

Şekil 1: Platu 25. 14 Aralık Takım İçi Yarış. Moda, İstanbul.

1. Donatma

Rota aksini gerektirmediği sürece, başüstü balonu sancak kontra donatır.

2. Orsa Oturma Düzeni

Orsa seyrinde herkes rüzgâr üstünde olması gerektiğinde oturma düzeni baştan kıça doğru:

Başüstü

Piyano

Rüzgâr altı Trim

Rüzgâr üstü Trim

Anayelken

Dümen

3. Orsa Kolu

Rüzgâr üstünde oturanların görevleri:

- Orsa şamandırasını kendi aralarında konuşup bulurlar.
- Bilginin kesinliğinden emin olduklarında anayelkenciye şamandıranın yerini tarif ederler.
- Sağanakları, hava düşüşlerini ve rüzgâr yönü değişikliklerini izleyip sürekli haber verirler.
- Hava sertleştiğinde trapeze daha çok asılıp, düştüğünde rahat pozisyonda oturarak teknenin dengesini sağlarlar. Bu denge sağlanırken gerek hissedildiği takdirde en önden başlayarak rüzgâr altı trapeze geçerler.
- Rüzgar üstünde çatışma rotasındaki tekneleri haber verirler.
- Rüzgar üstündeki rakiplerin kontra, hız, pozisyon ve hazırlık bilgilerini seslendirirler.
- Dümən ve anayelkenciye bilgiler verirken teknedekilerin duyabileceği fakat rakiplerin duyamayacağı bir ses şiddeti kullanırlar.

4. Orsa Şamandırasına Yaklaşırken

Ekip son tramolanın atılıp atılmadığını izler. Başka tramolaya gerek olmadığı anlaşıldığında, balon hazırlıklarına başlamak için dümenciden komut beklenir. Dümenciden komut geldiğinde sırasıyla aşağıdakiler gerçekleşir.

1. Balon mandarı sökülmüşse piyano tarafından pay verilir ve başüstü tarafından takılır.
2. Piyano alt baskıya gerekli payı verir.
3. Rüzgar üstü trimci rüzgar üstü balon iskotasının temiz olduğundan emin olur.
4. Başüstü gönderi çarımh tellerinden söküp direğe takar.
5. “Gönder kaldır!” komutu ile piyano alt baskının payının olduğundan emin olup başüstünün desteği ile üst baskıyı alır ve başüstü gönderi kaldırır Gönder kalktıktan sonra piyano alt baskıyı ne çok sıkı ne de çok gevşek olacak şekilde paylar.

6. Başüstü sırası ile rüzgar altı, mandar ve rüzgar üstü yakalarını balon torbasından çıkarır ve vardevela tellerine serer.
7. Rüzgar üstü trimci hava bunu gerektiriyorsa trapezden, gerektirmiyorsa havuzluktan rüzgar üstü iskotasının boşunu alır.
8. Teknenin pruvası şamandıra ile kapatmalı olduğu an, piyano inhauler kasılı ise tamamen boşlar

5. Off-set Şamandırasına Yaklaşma ve Dönüş

1. Orsa şamandırası dönülürken piyano, rüzgar altı trim ve anayelkenci trimlerini düzeltir.
2. Rüzgar altı trimci cenova iskotasını vinçten söker ve cem kilite takar. Daha sonra rüzgar altı balon iskotasını vince sarar. Bu sırada rüzgar üstü trimci de rüzgar üstü balon iskotasını vince sarar.
3. Hava balonu şişirmeyecek kadar hafifse başüstü rüzgar üstü yakaya yol verir ve rüzgar üstü trimci yakayı göndere yaklaştırır. Hava balonun istenmeyecek biçimde dolmasına yol açacak kadar sert ise yalnızca başüstü rüzgar üstü balon yakasını başa doğru taşır.
4. Piyano balon mandarının temizce alınabileceğine ve cem kilitten geçtiğine emin olur.
5. Başüstü direk dibinde balon mandarını basmaya hazır olacak şekilde bekler.
6. Dümenci BAS komutunu verir ve başüstü balonu basar. Bu esnada piyano direk dibinde hiç mandar toplanmayacak şekilde toplamaya devam eder.
7. Başüstü balonu toka ettiğinde TOKA der. Rüzgar üstü trimci henüz yapmamışsa rüzgar üstü yakasını göndere dayar ve trimini yapar.
8. Rüzgar altı trimci bir eliyle cenovayı cem kilitten çıkarır ve hemen balonunu kullanmaya başlar. Bu sırada piyano furling'i sarmaya başlar ve gerekirse başüstü baştan destek olur.
9. Cenova kapatıldığında piyano pite döner ve anayelken trimlerini yapar. (Kaningam, palanga ve arka yaka) Piyano devamlı alt ve üst baskı dengesi ve sıkılığını kontrol eder.
10. Balon kullanılırken başüstü ile rüzgar üstü trimci trim yapmıyorsa tekne dengesini sağlamaktan sorumludur.

6. Kavança

1. “ALESTA KAVANÇA” komutu ile başüstü cenova iskotasını omzunun üzerine alır ve rüzgar altı iskotayı yakalar. Bu sırada sırtı direğe yaslıdır ve pruvaya bakar. Hazır olduğunda “ALESTA” der.
2. “KAVANÇA” komutu ile dümenci dönmeye başlar. Rüzgar altı ve rüzgar üstü trimciler senkronize çalışarak balonu karşıya taşırlar. Aynı zamanda anayelken kavança manevrasına başlar ve anayelkeni karşıya geçirdiğinde “PATLAT” komutu gelir.
3. “PATLAT” komutu ile başüstü gönderi direktten söküp yeni rüzgar üstü iskotasına takar. Bu sırada piyano alt baskıya başüstünün rahat edeceği kadar pay bırakmalıdır. Üst baskı başüstünün erişmesini zorlaştıracak kadar alınmışsa gerektiği kadar bırakılmalıdır. Başüstü taktığı tarafı ileri doğru iterken eski rüzgar üstü tarafının kilidini açar ve iskotayı serbest bırakır. Başüstü gönderi tekrar direğe takana kadar yeni rüzgar üstü kesinlikle alınmamalıdır. Aksi takdirde başüstü yükü dengeleyemez. Başüstü gönderi direğe takar takmaz “TAKTIM” demelidir.
4. Başüstünün “TAKTIM” demesi ile kavança sonlanır ve balon son derece hızlı trimlenir. Aynı zamanda piyano alt ve üst baskı dengesini yapıp boşlarını almalıdır.

7. Pupa Kolu

- Pupa kolunda aktif trim yapan rüzgar altı trim ve anayelken haricindeki ekip üyeleri teknenin sancak iskele dengesini sağlamaktan olduğu kadar baş kış batma dengesini de kontrol eder. Hafif havalarda baş kış dengesini sağlamak adına başüstü direk önü veya yanında dururken, sert havalarda ekiple beraber çarmıh tellerinin gerisine geçer. Piyano ve rüzgar üstü trim ise arkasında sıralanır.
- Rüzgar altı trimci, anayelkenci ve dümenci de tekne kullanma performansları düşmeden sancak iskele dengesini sağlamaya devam ederler.

8. Pupa Şamandırasına Yaklaşırken

1. Piyano tamamen bırakılmış olan cenova inhauler'ını geri alır.
2. Piyano cenova iskotasını cemkilitten çıkmayacak şekilde alır ve dar apaz konumunda kilitler.
3. Piyano balon indirirken çapariz olmaması için balon mandarının tertemiz olduğundan emin olur.

8.1 Rüzgar Altından Balon İndirme

1. Cenova kilitlenirken rüzgar üstü trimci balonu toplamaya hazır olmak için aşağı iner.
2. “Balon indirmeye hazır!” komutu ile başüstü rüzgar altı iskotaya erişir ve başaltındaki rüzgar üstü trimciye verir. Başüstü rüzgar altı iskotaya erişir erişmez rüzgar altı trimci rüzgar üstü iskotaya gider ve boşlayarak gönderi baş ıstralyaya yaklaştırır. Bu sayede balon iyice cenova arkasına gelir ve söner.
3. “Balon indir!” komutu ile piyano balon mandarını kilitten çıkarır ve başüstünün balonu toplayabilme hızına göre balon denize gitmeyecek şekilde boşlar. Eş zamanlı olarak rüzgar altı trimci rüzgar üstü iskotayı tamamen boşlar.
4. Rüzgar altı trimci rüzgar üstü iskotayı boşladıktan hemen sonra cenova iskotasına geçer ve trimlemeye başlar.
5. Balon içeri alınırken tekrar basıldığında düzgün çıkacak şekilde toplamaya dikkat edilmelidir. Fakat balon kötü indiyse ve hava sert değilse, rüzgar üstü trimci balonu hızlıca eller. Hava sert ise balon içeri girer girmez rüzgar üstü trimci trapeze koşar.
6. Piyanonun mandarla işi bittiğinde hemen üst baskıyı boşlar ve kontrollü bir şekilde güverteye indirir. Başüstü balonu tıkıp hatch kapağını kapatır kapatmaz gönderi direktten söker ve çarmıh tellerine takar. Bu işlemden sonra balon indirme tamamlanmıştır.
7. Balon indirilirken düzgün çıkıp çıkmayacağını başüstü hissetmelidir. Sekiz çıkacağını düşünüyorsa orsa kolu boyunca uygun an kollayıp mümkün olan en hızlı şekilde problemi çözmelidir. Bu yapılırken teknenin başı denize battığı için teknenin kesinlikle yavaşladığı akıldan çıkarılmamalıdır.

8.2 Gybe Down

Coğrafi veya şamandıra yarışlarında şartlar her zaman rüzgar altından balon almak için uygun olmayabilir. Uygun olmamanın yanı sıra bazı durumlarda (sancak kapı şamandırasına iskele kontra yaklaşmak gibi) yalnızca manevrayı hızlandırmak amacıyla gybe down yapmak gerekebilir. Ekibin bu hamleyi rahatça yapabiliyor olması dümençinin elini taktik anlamında güçlendirir. Gybe down, balon ve cenova basılı iken kavança atıp cenovanın iç tarafına yapışan balonu kolayca alma manevrasıdır.

1. Piyano rüzgar üstü barber hauler'ı sonuna kadar alır. Sonrasında rüzgar üstü iskotayı vinç kilidinden çıkarır ve trimciye verir.
2. “Gönder Sök!” komutu ile trimci rüzgar altını biraz boşlar ve bu sırada başüstü gönderi direktten ve balondan söküp güvertenin rüzgar üstüne doğru indirir.
3. Bu esnada tekne pupa seyrine çok yakın tutulmalıdır. Trimci balonu göndersiz bir şekilde kullanır. Gerekirse piyano vinç yapar.
4. Dümen “Kavançaya hazır!” komutunu verir ve dönmeye başlar.
5. Dönüş yapılırken rüzgar altı trimci balonu kontrol etmeye devam eder. Rüzgar üstü trimci cenovaya kavança attırır ve hemen içeri koşar. Kavança tamamlandığında balon cenovanın içine yapışmış olur ve piyano mandarı boşlar. Başüstü ve rüzgar üstü trimci balonu toplarken rüzgar altı trimci de cenova iskotasını vince sarıp trimler.